

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародної економіки
Кафедра експертизи товарів та послуг

Допущено до захисту
В.о. завідувача кафедри ЕТП

(підпис)

доц., к. т. н. Т. А. Кунділовська

« ____ » _____ 2017 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

за освітньою програмою «Експертиза товарів та послуг»

на тему: «Товарознавча характеристика сучасного асортименту та експертиза
лляних тканин»

Виконавець: студентка 69 групи
факультету міжнародної економіки
Куємжи Олена Іллівна
(прізвище, ім'я, по батькові) _____ /підпис/

Науковий керівник:
канд.техн.наук, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Захарчук Валентина
Григорівна
(прізвище, ім'я, по батькові) _____ /підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОВЕДЕННЯ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ЛЛЯНИХ ТКАНИН.....	8
1.1.Особливості формування асортименту лляних тканин на ринку України	8
1.2. Аналіз чинників, які формують споживчі властивості та якість лляних тканин	13
1.2.1. Характеристика сировинних матеріалів, що використовуються для виробництва лляних тканин.....	13
1.2.2. Аналіз технологічних операцій виготовлення лляних тканин.....	15
1.3. Споживчі властивості і показники якості лляних тканин.....	20
1.4. Класифікація та характеристика асортименту лляних тканин.....	30
Висновки до розділу 1.....	42
РОЗДІЛ 2. ЕКСПЕРТИЗА ЛЛЯНИХ ТКАНИН.....	43
2.1. Об'єкти досліджень	43
2.2. Методи досліджень лляних тканин.....	52
2.3. Ідентифікаційна експертиза лляних тканин.....	63
2.4. Встановлення вимог щодо якості лляних тканин.....	66
Висновки до розділу 2.....	70
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ РОЗШИРЕННЯ АСОРТИМЕНТУ ТА ПОЛІПШЕННЯ ЯКОСТІ ЛЛЯНИХ ТКАНИН.....	72
3.1. Оцінка необхідності розвитку та підтримки виробництва екологічно безпечної лляної продукції в Україні.....	72
3.2. Перспективні напрямки розвитку асортименту лляної продукції в Україні.....	80
3.3. Шляхи розвитку екологічної сертифікації продукції лляної промисловості України.....	86

3.4. Чинники підвищення якості екологічно безпечних ляних тканин.....	95
Висновки до розділу 3.....	104
ВИСНОВКИ.....	106
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	109
ДОДАТКИ.....	118

ВСТУП

Текстильна промисловість і тканини промислового призначення відіграють неабияку роль у житті людини. Адже з текстилем ми зустрічаємося кожен день. Нині ми не можемо уявити свого життя без нього.

Виробництво текстилю є однією з ведучих галузей промисловості. До текстильної продукції відносять текстильні волокна, пряжу, нитки, трикотажні волокна, полотна, комплексні текстильні матеріали та основу для нанесення покриття.

Як сировину для текстилю найширше використовують такі текстильні волокна: бавовна, шовк, вовна, льон, джут та інші.

Лляна продукція найшла своє широке застосування в різних галузях народного господарства та житті населення. Внаслідок великої зацікавленості суспільства екологічними проблемами, на перше місце серед вибору сировини для тканин та одягу з них стали саме натуральні матеріали. Одяг майбутнього має відображати проблеми екології, але, у той самий час, має бути привабливою для людини, бути комфортною та викликати позитивні емоції.

Актуальність теми дипломної роботи обумовлена тим, що в Україні існують проблеми пов'язані із забезпеченням якісної сировини текстильних підприємств. Зважаючи на зростання попиту саме на натуральні матеріали, дуже важливо, щоб тканина, текстильний матеріал відповідали нормативам та стандартам якості.

Проблеми ефективного розвитку ринку текстильних товарів на основі лляних волокон досліджували багато науковців. А саме: С. Дудукова, Т. Кузьміна, які розглядали питання відродження льонарства, сфери застосування та конкурентоспроможність виробів із льону.

Також питаннями ефективного ведення льонарства займалися українські вчені І.В. Горн, П.А. Голобородько, І.М. П'явка, В.Г. Баранник, В.С. Простиченко, І.П. Карпець, В.А. Москаленко та інші.

Питаннями екологічного текстилю займалися і займаються сьогодні вітчизняні вчені в галузі текстильного товарознавства та матеріалознавства, а саме Галик І. С., Семак Б. Д., Семак З. М. у Львівській комерційній академії, Супрун Н.П., Горбачова Л.М. у Київському національному університеті технологій та дизайну, Березовський Ю.В. у Херсонському національному технічному університеті та інші науковці.

Автори робіт вказують на те, що в майбутньому спостерігається розвиток технологій стосовно екологізації текстильного виробництва, розширення асортименту екологічно безпечних текстильних товарів, зокрема льоновмісних.

Метою даної дипломної роботи є товарознавчий аналіз споживчих властивостей лляних тканин, особливостей проведення експертизи якості, чинників підвищення якості екологічно безпечних текстильних товарів на основі лляних волокон.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні **завдання**:

- проаналізувати особливості формування асортименту лляних тканин в Україні;
- визначити чинники, які формують споживчі властивості та якість лляних тканин;
- дослідити споживчі властивості та показники якості лляних тканин;
- визначити особливості класифікації та асортименту лляних тканин;
- надати характеристики об'єкту та застосувати основні методи при проведенні основного етапу експертизи якості;
- обґрунтувати основні аспекти проведення ідентифікаційної експертизи лляних тканин;
- встановити основні вимоги до якості лляних тканин;
- провести оцінку необхідності розвитку та підтримки виробництва екологічно безпечної лляної продукції в Україні;
- проаналізувати напрямки розвитку асортименту ринку лляної продукції в Україні;

- визначити особливості екологічної сертифікації лляних тканин.

Об’єктом дослідження є лляні тканини.

Предметом дослідження є асортимент, споживчі властивості та експертиза лляних тканин.

Методи досліджень: в процесі дослідження використані традиційні способи та засоби економічного аналізу (табличного, порівняння, групування), стандартні методи визначення показників якості лляних тканин, обробка матеріалів з використанням персональних ЕОМ. Для дослідження показників якості при проведенні експертизи якості лляних тканин використовувалися такі методи дослідження: органолептичні, вимірювальні, реєстраційні та експертні.

Інформаційною базою досліджень є нормативні матеріали центральних виконавчих органів державної влади, довідкові та статистичні матеріали, матеріали наукових конференцій і досліджень, іноземна та вітчизняна монографічна література в області товарознавства, експертизи, тощо.

Наукова новизна дипломної роботи полягає у вирішенні товарознавчих завдань, пов’язаних із організацією експертизи, дослідженням асортименту та споживчих властивостей лляних тканин.

Практична цінність дипломної роботи полягає у виявленні закономірностей формування асортименту лляних тканин на ринку України; визначенні споживчих переваг щодо асортименту та споживчих властивостей лляних тканин.

Публікації та апробація результатів дослідження. За матеріалами дипломної роботи опублікована стаття у збірнику ОНЕУ – «Науковому віснику» – «Factors for improving the quality of environmentally safe textiles based on linen fibers», випуск 9, Одеса – 2017 р., сторінки 34 – 48, а також у збірнику наукових робіт за підсумками студентської наукової конференції «Минуле, сучасне, майбутнє», факультету міжнародної економіки, випуск 7, том 1, Одеса – 2017 р., сторінки 168 – 172 – «Аналіз стану нормативної документації в контексті вимог екологічної безпечності лляної продукції в Україні», у збірнику наукових робіт за підсумками студентської наукової

конференції «Минуле, сучасне, майбутнє», спеціальний випуск присвячений до 95-річчя ОНЕУ, факультету міжнародної економіки, випуск 6, том 1, Одеса – 2016 р., сторінки 236 – 240 – «Стан ринку екологічно безпечних текстильних товарів на основі лляних волокон та їх місце в українському товарообігу».

Структура роботи: Магістерську роботу викладено на 119 сторінках, що складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних літературних джерел, додатків, а також 14 рисунків та 5 таблиць.

ВИСНОВКИ

В результаті виконаної магістерської роботи можна зробити наступні висновки:

1. За результатами дослідження ринку лляних тканин встановлено, що основними виробниками лляних тканин в Україні є ТОВ Житомирська льняна мануфактура, ТОВ ЛІНЕН ФОРЕВЕ, ВАТ Старосамбірський льонокомбінат, ВАТ Льонотекс, ПАТ Володарсько-Волинський льонозавод, Компанія «Лінен оф Десна».
2. Визначено чинники, які формують споживчі властивості та якість лляних тканин, а саме вид сировини та процес виробництва. Лляні тканини виготовляють з двох основних видів льону: льон-довгунець та льон-кудряш. Процес виготовлення лляної тканини складається з 6 етапів: 1) збирання льону; 2) витримування на полях 15 – 20 діб; 3) первинна обробка – сушіння, тріпання; 4) прядіння; 5) ткацтво; 6) заключні операції відбілювання, фарбування.
3. Досліджено споживчі властивості та показники якості лляних тканин, а саме експлуатаційні, гігієнічні, естетичні, ергономічні та встановлено, що лляні тканини, залежно від призначення, мають різні споживчі властивості.
4. Визначено класифікацію та асортимент лляних тканин та встановлено, що сучасна лляна промисловість України виготовляє лляні тканини, які умовно можна поділити на: побутові, технічні і тарні. Для виготовлення лляних тканин застосовують лляну пряжу таких груп: екстра лляна, спеціальна лляна, висока лляна, середня лляна, підвищена лляна, звичайна лляна, спеціальна пачосна, висока пачосна, середня пачосна, підвищена пачосна, звичайна пачосна. За обробкою пряжу поділяють на варену білу, фарбовану, сурову, а за способом прядіння – мокрого і сухого.
5. Об'єктом дослідження було обрано лляні тканини, що реалізуються в магазинах міста Одеси та в інтернет-магазинах України: лляна костюмна тканина «Слонова кістка», магазин «Лён на любой фасон»; чорна лляна тканина, інтернет-магазин LinenPlus; лляна тканина для одягу, інтернет-магазин

«Світ льону»; льон рогожка однотон , магазин 1608, 7-км, м.Одеса; льон кольоровий, смужка, інтернет-магазин «Textile Plaza; лляна тканина для одягу, інтернет-магазин «Текстиль-онлайн»; лляна тканина біла, інтернет-магазин «Мегатекс»; льон однотон, магазин «Дом ткани», м. Одеса; лляна тканина, інтернет-магазин «Гіпермаркет тканин і товарів для рукоділля» країна виробник; тканина лляна чорна, інтернет-магазин «Галерея льону».

За результатами досліджень ми встановили, що усі зразки полотняного переплетення, з волокнистим складом 100 % льон визначено 5 зразків тканин, країною виробником 4 з яких є Білорусь – зразок № 1 (170,00 грн./пог.м), зразок № 2 (218 грн./пог.м), зразок № 3 (240,00 грн./пог.м), зразок № 9 (240,00 грн./пог.м,) та зразок № 10 країна виробник – Україна з найвищою ціною 365 грн./пог.м. На 50% складаються з льону тканини з Південної Кореї – зразки №5 та №7 з ціною 160 і 190 грн./пог.м відповідно. Зразок № 6 складається лише на 35 % з льону, його ціна 160 грн./пог.м, країна виробник – Південна Корея. Нагадують лляні тканини, але не є такими зразки № 4 (130 грн./пог.м), країна виробник Туреччина, і №8 (199 грн./пог.м) країна виробник Південна Корея.

6. Встановлено основні вимоги до якості лляних тканин та визначено, що перевірка якості лляних тканин проводиться органолептичним і лабораторним методами. Сортність лляних тканин визначають згідно зі стандартами, залежно від якості готової тканини. Лляні тканини поділяються на два сорти – I і II.

7. Обґрунтовано основні аспекти проведення ідентифікаційної експертизи лляних тканин, які подані у вигляді алгоритму та можуть бути використані в експертній практиці під час вирішення завдань в асортиментному контексті та під час однозначної ідентифікації та класифікації відповідно до вимог Українського класифікатора товарів зовнішньоекономічної діяльності.

8. Проведено оцінку необхідності розвитку та підтримки виробництва екологічно безпечної лляної продукції в Україні та визначено, що Україна на нинішньому етапі розвитку національної економіки не повною мірою використовує свої потенційні можливості щодо виробництва льонопродукції. З кожним роком значно зменшуються обсяги виробництва льоноволокна, а

відповідно, і лляних тканин на території держави, що свідчить про інтенсифікацію існуючих проблем у галузі. З 2006 по 2010 роки обсяги виробництва лляних тканин поступово зменшувались з 124 млн. кв. м до 48,8 млн. кв. м, проте в 2011 – 2012 спостерігався ривок у виробництві лляних тканин. За останні роки обсяги виробництва вітчизняних лляних тканин значно знизилися. Так, з 2012 до 2015 року цей показник зменшився з 55,9 млн. кв. м до 47,6 млн кв.м.

9. Проаналізовано напрямки розвитку асортименту ринку лляної продукції в Україні, серед них: забезпечення стабільності господарського, податкового та митного законодавства, що сприятиме залученню інвестицій; здійснення жорсткішого контролю під час ввезення лляних виробів для запобігання контрабанді; застосування міжнародної сертифікації продукції та стандартизації процесів виробництва як складових управління якістю; удосконалення рівня організації виробництва з використанням модернізованого устаткування та новітнього програмного забезпечення; впровадження сучасних технологій виробництва та зменшення тривалості виробничого процесу. Таким чином, сьогодні спостерігається досить складна ситуація щодо розвитку галузі льонарства в Україні, для подолання якої підприємства насамперед потребують державної допомоги.

10. Визначено особливості екологічної сертифікації лляних тканин та встановлено, що впровадження в Україні екологічної сертифікації продукції текстильних підприємств забезпечить захист українського споживача від імпортованої текстильної продукції сумнівної якості, уможливлить підвищення конкурентоздатності вітчизняних товарів на внутрішньому ринку та значно розширять можливості виходу української продукції на міжнародні ринки. Проведено порівняльний аналіз міжнародного стандарту Oeko-Tex Standard 100 та вітчизняного стандарту ДСТУ 4239-2003 – «Матеріали та вироби текстильні і шкіряні побутового призначення. Основні гігієнічні вимоги», який показав, що в цілому вказані стандарти є гармонізованими та відповідають одне одному за номенклатурою показників і їх нормативним рівнем.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Comfort and handle behaviour of linen-blended fabrics – 2007. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.autexrj.com/cms/zalaczone_pliki/4-07-1.pdf
2. Oeko-Tex.news. – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oeko-tex.com>.
3. Öko-TexStandard 100 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://www.oeko-tex.com/ru/manufacturers/certification/certification.html>.
4. Артемов А. В. Международные стандарты серии ИСО-14000. Основа экологической политики текстильных предприятий [Електронний ресурс] / А. В. Артемов, О. М. Олышанская. – Режим доступу: <http://www.textileclub.ru>
5. Асортимент і параметри якості лляних тканин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrbukva.net/21878-Assortiment-i-parametry-kachestva-l-nyanyh-tkaneiy.html>.
6. Афанасьєва В. А. Товарознавство текстильних товарів [Електронний ресурс] / В. А. Афанасьєва, М. В. Нечипорук, І. М. Берешко, О. О. Поліщук / Режим доступу: http://faculty1.khai.edu/uploads/editor/3/37/liteko/tovarovedenie_tekstilnyh_tovarov_ukr_.pdf.
7. Бабіч С.С. Вплив параметрів кottonіну на властивості льонобавовняної пряжі / С.С. Бабіч, Т.О. Кузьміна, Л.А. Чурсіна / Технологія, автоматизація та економіка в переробній галузі. – К.: ІЗМН, 1998. – С. 68 – 72.
8. Бабіч С.С. Метод оцінки якості модифікованого лляного волокна/ С.С. Бабіч, Т.О. Кузьміна, Н.П. Ляліна /Легка промисловість. – 1999.–№3.–24 с.
9. Берзіна С. В. Системи екологічного управління. Довідниковий посібник з впровадження міжнародних стандартів серії ISO 14000 / С. В. Берзіна. – К. : Aiva Plus Ltd, 2009. – 62 с.

10. Буркинський Б.В. Методологічні аспекти розробки і оцінки стратегій розвитку промислового комплексу регіону: [монографія] / Б.В. Буркинський, М.А. Коваленко. – Херсон: Олді-плюс, 2008. – 408 с.
11. Вимоги до якості тканин. Оцінка якості тканин – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/3546303/page:26/>
12. Виробництво тканин, одягу, взуття в Україні та світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mozok.click/1210-virobnictvo-tkanin-odyagu-vzuttya-v-ukrayin-ta-svt.html>
13. Виробництво товарів народного споживання: сучасний стан та особливості розміщення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/925/76/1/1>.
14. Вплив нових технічних рішень на проектування екологічно безпечної продукції з використанням лляної сировини. – 2016. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/eete_2016_3_15.pdf.
15. Галик І. С. Роль текстильного товарознавства у формуванні та оцінюванні екологічної безпечності текстильних матеріалів і виробів / І. С. Галик, Б. Д. Семак // Вісник КНУТД. – 2013. – № 2. – С. 91 – 98.
16. Глубіш П. А. Роль науки у підвищенні якості і конкурентоспроможності продукції легкої промисловості / П. А. Глубіш // Вісник Київ. нац. ун-ту технологій та дизайну. – 2008. – № 5. – С. 170 – 174.
17. Джахмишева И.Ш. Товароведение и экспертиза швейных и текстильных товаров / И.Ш. Джахмишева, С.И. Бадаева, М.В. Юлиева, Р.М. Алагирова. М.: ИТК «Дашков и К», 2012. – 346 с.
18. Додонкин Ю.В. Ассортимент и оценка качества тканей / Ю.В. Додонкин, С.М. Кирюхин. – М.: Легкая индустрия, 1979. – 192 с.
19. Дослідження непродовольчих товарів / І.М.Лифиц, О.Д.Леженин, А.І.Меркулова та інших. – М.: Економіка, 1988. – 344 с.

20. Екологічна безпечність текстилю: проблеми і рішення. – 2014. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Vchnu_tekh_2014_6_18.pdf.
21. Експертиза товарів / Т. М. Коломієць, Н. В. Притульська, О. Л. Романенко. – К.: КНТЕУ, 2001. – 274 с.
22. Експертна оцінка показників якості лляної тканини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://er.knutd.com.ua/bitstream/123456789/482/1/V86_P179-185.pdf
23. Євтушенко В.В. Вплив волокнистого складу на формостійкість тканин в одязі [Електронний ресурс] / В.В. Євтушенко / Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/natural/Vchnu_tekh/2012_2/26evt.pdf.
24. Загальна характеристика текстильної промисловості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/247/36.pdf>.
25. Загальний порядок визначення сорту тканин – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://subject.com.ua/technology/clothing/103.html>
26. Ідентифікаційне дослідження текстильних тканин – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/vamsutn_2009_1_14.pdf
27. Інтернет-магазин «Goldi». – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://goldi.biz.ua/>
28. Інтернет-магазин «Галерея льону». – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://shop.ukrlinen.com/>
29. Інтернет-магазин «Гіпермаркет тканин і товарів для рукоділля». – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://poshvu.ru/>
30. Інтернет-магазин «Лён на любой фасон от ТЕКСТИЛЬ ПРОФИ». – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://textileprofi.com.ua/p608553922-lnyanaya-kostyumnaya-tkan.html>

31. Інтернет-магазин «Лінен оф Десна». – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://linenofdesna.com/>
32. Інтернет-магазин «Мегатекс». – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://megatex.biz/uk/tkani-dlya-platev/len/ll-odnotonnyj/len-belyy-odnotonnyy-sh150-373142425>
33. Інтернет-магазин «Світ льону». – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://artflax.com/>
34. Інтернет-магазин «Textile Plaza». – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://textileplaza.com.ua/ua/item/len-czvetnoj-poloska/>
35. Інтернет-магазин «Текстиль-онлайн». – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://textile-online.com.ua/>
36. Інтернет-магазин LinenPlus. – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://255229-ua.all.biz/uk/chorna-llyana-tkanyna-100-lon-150sh125pl-g9630589>
37. Класифікація асортименту бавовняних і лляних тканин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.studfiles.ru/preview/5064369/page:12/>.
38. Кобищан А.Д. Дослідження повітропроникності лляних тканин [Електронний ресурс]. – / А.Д. Кобищан / Режим доступу: http://library.donnuet.dn.ua/files/doc/tovin/tovin_4_2012/Kobyshch.pdf.
39. Кравчук Н.І. Значення та перспективи розвитку галузі льонарства [Електронний ресурс]. – / Н.І. Кравчук / Режим доступу: http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/2577/1/KhNTU_2013_138_175-185.pdf.
40. Круглий Д.Г. Сучасні напрямки нетрадиційного використання лляного волокна / Д.Г. Круглий, С.В. Бреднікова, Л.Г. Зубкова / Легка промисловість. – 2005. – № 4. – С. 60 – 61.
41. Кузьміна Т.О. Проблеми отримання модифікованого льоноволокна і продукції з його використанням / Кузьміна Т.О. – Проблеми лёгкой и текстильной промышленности Украины. – 2005. – №1. – С. 44 – 47.
42. Кузьміна Т.О. Формування конкурентоспроможного асортименту льоновмісних виробів/ Т.О. Кузьміна– Глухів, 2012. – С. 161 – 167.

43. Лузан Ю. Я. Криза льонарства та шляхи її подолання / Ю.Я. Лузан, В.М. Нелеп, О.М. Головня / Економіка АПК. – 2008. – № 3. – С. 38 – 45.
44. Магазин «Дом ткани». – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://domtkani.com.ua/pages/1>
45. Матеріали та вироби текстильні і шкіряні побутового призначення. Основні гігієнічні вимоги : ДСТУ 4239-2003. – Чинний від 2004 – 10 - 01. – К. : Держспоживстандарт України, 2004. – 18 с. – (Національний стандарт України).
46. Матеріали текстильні. Методи ідентифікації волокон: ДСТУ 4057 – 2001 . – [Чинний від 01 – 01 – 2002]. – К: Держстандарт України, 2002. – 1 с. – (Національний стандарт України).
47. Матеріалознавство. Бавовняні і лляні тканини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ppt4web.ru/tekhnologija/materialovedenie-khlopchatobumazhnye-i-lnjanye-tkani.html>.
48. Москаленко А.М. Історико-економічні аспекти розвитку вітчизняного льонувиробництва / А.М. Москаленко, В.А. Москаленко / Економіка АПК. – 2007. – 41 с.
49. Нагорна Т.В. Застосування інтенсифікаторів біління для кольорування сурових лляних тканин способом локального вибілювання [Електронний ресурс] / Т.В. Нагорна / Режим доступу: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/tech/2009_4/zmist.files/44nag.pdf.
50. Омельченко В. Д. Досвід Європейського Союзу щодо захисту ринку товарів легкої промисловості / В. Д. Омельченко, О. М. Савельєва, Вронська Л. С. // Легка пром-сть, 2007. – № 3. – с. 35.
51. Оршанський льонокомбінат. – офіційний сайт. – 2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.linenmill.by>
52. Офіційний сайт Науково-інформаційний центр «ЛЕОНОРМ» – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.leonorm.com/portal/Default.php>
53. Оцінка якості лляної сировини сучасними сенсорними методами. – 2012. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://elibrary.ru/item.asp?id=20282385>

54. Полотна текстильні, види дефекти. Терміни та визначення: ДСТУ 2201 – 93 [Чинний від 01 – 01 – 1994]. – К: Держстандарт України, 1994. – 1 с. – (Національний стандарт України).
55. Применение принципа систематизации в товароведческой оценке модифицированных льняных волокон. – 2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://elibrary.ru/item.asp?id=20619870>
56. Проблемы обязательной экологической сертификации [Електронний ресурс] / А. В. Артемов., С. В. Фролов, М. Г. Гаврилова, Е. В. Ярош. – Режим доступу:
<http://www.textileclub.ru/index.php?option=articles&task=viewarticle&artid=189&Itemid=3>.
57. Ринок і ресурси споживчих товарів : навч. посіб. / Н. О. Офіленко, А. П. Кайнаш, О. В. Калашник, С. Е. Мороз. – К. : ЦУЛ, 2011. – 184 с.
58. Рівненський льнокомбінат – офіційний сайт. – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lenokombinat.com.ua/>
59. Саблук П.Т. Стратегическое направление аграрных реформ – переход на инновационную модель развития / П.Т. Саблук / Вестник АЭН. – № 2(4). – 2003 – 11 с.
60. Салимова Г. Тенденции мирового текстиля [Електронний ресурс] / Г.Салимова / Режим доступу: <http://www.gazetabirja.uz>.
61. Салімов Е. Розвиток ринку екотекстилю в Україні відбуватиметься за європейськими стандартами / Е. Салімов // Електронний журнал «Екопогляд». – 2013. – № 11–12. – С. 59.
62. Сафонов Ю.М. Теоретичні основи механізму і проблеми державного регулювання розвитку вітчизняного сировинного комплексу текстильної промисловості України / Ю.М. Сафонов. – Одеса: ВМВ, 2010. – 392 с.
63. Сема М.М. Перспективи використання льняного волокна для отримання медико-гігієнічних матеріалів / М.М. Сема, Т.О. Кузьміна, А.П. Храпливий / Легка промисловість. – 2000. – № 4. – 52 с.

64. Семак Б. Б. Теоретико-методологічні основи формування вітчизняного сировинного ринку екологічно безпечних товарів текстильної промисловості : монографія / Б. Б. Семак. – Херсон : Грінь Д.С., 2011. – 232 с.
65. Слізков А. М. Проблеми екологічної сертифікації продукції текстильної промисловості [Електронний ресурс] / А. М. Слізков, В. П. Попов // Технології та дизайн. – 2011. - № 1. – Режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
66. Современные методы получения волокон из льна и оценка качества готовых изделий из них. – 2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://elibrary.ru/item.asp?id=20299861>
67. Стандартизація – ефективний засіб формування ринку екологобезпечного текстилю. – 2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/nvpuettn_2009_1_8.pdf.
68. Супрун Н. П. Сучасні проблеми виробництва безпечного у споживанні та екологічно чистого текстилю: монографія / Н. П. Супрун, Г. В. Щуцька. – К. : Кафедра, 2013. – 112 с.
69. Сучасні проблеми безпечності текстильних матеріалів і одягу в рамках гармонізації з вимогами стандартів країн Європейського співтовариства / М. Г. Проданчук, Л. Г. Сененко, О. П. Кравчук, І. В. Лєпюшкін // Сучасні проблеми токсикології, 2004. – № 1. – С. 3 – 6.
70. Технологія збирання, первинної обробки і зберігання льону-довгунця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buklib.net/books/30853/>.
71. Ткани льняные и полульняные пестротканые и кислованные. Общие технические условия (ГОСТ 11039 – 84, IDT): ГОСТ 11039–84. – [Чинний від 01 – 12 – 1986]. – М: Издательство стандартов, 1993. – 1 с. – (Межгосударственный стандарт).
72. Ткани чистольняные, льняные и полульняные одежные. Общие технические требования (ГОСТ 15968–2014, IDT): ГОСТ 15968 – 2014. –

- [Чинний від 01 – 01 – 2016]. – М: Стандартиформ, 2015. – 1 с. – (Межгосударственный стандарт).
73. Ткани чистольняные, льняные и полульняные одежные. Определение сортности (ГОСТ 3578–75, IDT): ГОСТ 357 – 75. – [Чинний від 01 – 10 – 1981]. – М: ИПК Издательство стандартов, 2002. – 1 с. – (Межгосударственный стандарт).
74. Тканини та вироби ткани поштучні. Класифікація та номенклатура показників якості : ДСТУ 3047-95. – [Чинний від 01.07. 1996]. – К. : Держспоживстандарт України, 2006. – (Національні стандарти України).
75. Товароведческая характеристика свойств льна . – 2012. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://elibrary.ru/item.asp?id=20282359>
76. Товарознавчі аспекти формування асортименту та якості луб'яновмісних текстильних матеріалів. – 2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://vistnyk.knutd.com.ua/files/visnyk/visnyk%20knutd_2007_5.pdf#page=146
77. Шляхи розвитку екологічної сертифікації продукції текстильної та легкої промисловості України. – 2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://knutd.com.ua/publications/pdf/Visnyk/2015-3/157_163.pdf.
78. Ярщук О.В. Структурний підхід до оптимізації показників якості текстильних матеріалів та виробів з них / О.В. Ярщук, О.П. Бохонько, О.Ю. Лепікаш // Вісник ХНУ. Технічні науки. – 2011. – № 1. – С. 209 – 213.